

ROBERT COOVER

HUCKLEBERRY FINN A L'OEST

TRADUCCIÓ DE L'ANGLÈS
DE MARTA MARFANY

BARCELONA 2025



QUADERNS CREMA

TÍTOL ORIGINAL *Huck out West*

Publicat per
QUADERNS CREMA

Muntaner, 462 - 08006 Barcelona

Tel. 934 144 906

correu@quadernscrema.com

www.quadernscrema.com

© 2017 by Robert Coover

© de la traducció, 2025 by Marta Marfany Simó

© d'aquesta edició, 2025 by Quaderns Crema, S. A.

Drets exclusius d'edició en llengua catalana:
Quaderns Crema, S. A.

Amb el suport de



**Generalitat
de Catalunya**

Il·lustració de la coberta de Leonard Beard

ISBN: 978-84-77277-08-8

DIPÒSIT LEGAL: B. 14 615-2025

AIGUADEVIDRE *Gràfica*
QUADERNS CREMA *Composició*
ROMANYÀ-VALLS *Impressió i rellegat*

PRIMERA EDICIÓ *setembre de 2025*



bDAP202500098

Consulta la motxilla
ecològica del llibre:
bit.ly/3TliPir

Sota les sancions establertes per les lleis,
queden rigorosament prohibides, sense l'autorització
per escrit dels titulars del copyright, la reproducció total o
parcial d'aquesta obra per qualsevol mitjà o procediment mecànic
o electrònic, actual o futur—inclouent-hi les fotocòpies i la difusió
a través d'Internet—, i la distribució d'exemplars d'aquesta
edició mitjançant lloguer o préstec públics.

TAULA

I, 9 — II, 18 — III, 28 — IV, 41 —
V, 47 — VI, 55 — VII, 63 — VIII, 73 — IX, 80 —
X, 89 — XI, 100 — XII, 108 — XIII, 116 —
XIV, 126 — XV, 134 — XVI, 143 — XVII, 156 —
XVIII, 168 — XIX, 175 — XX, 181 — XXI, 190 —
XXII, 199 — XXIII, 208 — XXIV, 220 —
XXV, 229 — XXVI, 238 — XXVII, 252 —
XXVIII, 262 — XXIX, 272 — XXX, 278 —
XXXI, 289 — XXXII, 299 —
XXXIII, 307 — XXXIV, 318

Agraiments, 323

*Per a en Georges Borchardt, cap de caravana
i company explorador durant gairebé mig segle.*

Va tindre un somni—li vai dir—que li va disparar.

MARK TWAIN,
Les aventures de Huckleberry Finn

Com va ser que vai anar a parar, pobre desgraciat de mi, a la vora d'un precipici ple d'arbres difunts, amb un trabuc d'abans de la guerra als nassos i un vell buscador d'or sonat i guenyo que l'encanonava, amb la intenció d'enviar un servidor, Huckleberry Finn, no sé si a l'atre barri però almenys segur que al fons del tètric barranc que teníem a sota, això és una cosa que hauríeu de sapiguer perquè va ser un moment històric, o, més aviat, com la decrepita escopeta que m'apuntava, un moment PREhistòric. La cosa que més em feia patir no era que aquell vell malparit em disparés, sinó que el mosquet rovellat petés tot sol per mala llet i ens encertés fatalment a tots dos. Mon pare sempre brandava un coi de trasto com aquell i una nit de borratxera es va volar el dit gros del peu, i encabat em va clavar una pallissa monumental com si hagués sigut jo qui li hagués disparat.

Aquell dia havia anat a explorar amb en Deadwood només perquè ell volia companyia i necessitava que algú el vegilés, perquè era d'aquests que van caminant xino-xano, es despisten un segon i acaben entre les urpes dels óssos salvatges. Si hagués sapigut que trobaríem or m'hauria quedat dintre el tipi, perquè fer-te ric és la pitjor desgràcia que et pot passar. L'or és cosa d'imbècils, i jo no era en aquells topants per això. Hi havia arribat atret per les històries d'en Tom Sawyer i m'hi vai quedar molt de temps després que ell hagués decidit tocar el dos, o sigui que m'havia passat gairebé mitja vida als Territoris, fent feinetes amunt i avall. De vegades m'enyorava del Riu Gran, però vai acabar acostumat-me als Territoris i els Territoris a mi, ni ells ni jo oferíem gran cosa ni tampoc demanàvem gaire res a canvi, era

una manera fàcil de passar el temps que ja m'estava bé si em deixaven en pau.

Acampar al territori lakota no era legal, però la tribu m'havien acollit feia uns anys quan m'havia picat una serp i m'havien curat, per això vai viure i vai caçar amb ells una temporada i vai aprendre una mica la manera que tenen d'enraonar. El guerrer indi lakota Eeteh va ser qui em va trobar tot inflat i a punt de dinyar-la pel verí d'una serp de cascavell. Em va xuclar el verí i em va carregar damunt el meu cavall i em va portar avont era el seu bruixot, que em va posar un emplastre de figues de moro i em va buidar amoníac gola avall, i això va ser pitjor que morir.

Els lakotes eren grans guerrers i els païos com jo no els hi agradàvem. A mi em feien una por terrible i hauria arrencat a córrer si hagués pogut córrer. Eren els guerrers lakotes els que havien parat una emboscada al pobre Dan Harper i la seva tropa i els havien deixat cosits de fletxes com buiracs de sastre, per això vai suposar que em volien engreixar i cruspí-se'm per sopar. Però al final es van portar bé amb mi i els vai acabar acceptant i trobant amables, potser una mica massa impacients per arrencar la cabellera al personal. Eren pagans com jo, però quan mastegaven cactus morts els hi venien al cap idees estúpides que a mi només em feien vindre ganes de riure i de continuar mastegant amb ells.

Durant una temporada vai tindre i tot una dona crow, fins que ja no em va poguer suportar més. L'havien agafada els lakotes en una incursió i l'havien feta servir una mica abans de donar-me-la a mi, segurament de broma. La Kiwi no tenia gens de nas i era almenys la meitat de lletja que jo, i era inescrutable, no perquè fos nativa, sinó perquè era una dona, que són totes d'una naturalesa que escapa a la meua incomprensió. També em van donar un cavall, segurament de broma igual que la Kiwi perquè no el podia

muntar ningú, però em va portar a una gran aventura i vai estar amb ell sempre, i des de llavòrens que no ens hem separat quasi mai.

L'Eeteh tenia amb la seva tribu si fa o no fa els mateixos maldecaps que jo tenia amb la meva, per això ens enteníem i cavalcàvem junts sempre que podíem. De manera que, quan la tribu, buscant els búfals desapareguts, va traslladar el campament cap al nord del territori de Wyoming, no gaire lluny de la ruta de caravanes avont jo havia conegut en Dan, els vai seguir, tot i que sabia que portava malastrugança tornar al lloc que hi havien matat un amic. I així va ser. Va ser culpa del caragirat del germà lakota de l'Eeteh que aquell general rabiós i cregut em tornés a enxampar allà. General Cul Dur, li deien els seus soldats, o també general Rínxols, perquè tenia una llarga cabellera rinxolada que s'hi posava oli de canyella i fotia una catipén que es podia ensumar d'una hora lluny. De fet només era coronel, però tothom li deia general, perquè ell ho volia així. Estava en peu de guerra contra els lakotes pel que els hi havien fet a alguns dels seus soldats i volia que jo l'ajudés a parà'ls-hi una trampa. Potser ho hauria d'haver fet, però no ho vai fer.

Si el general et demanava que fessis una cosa i no tenies intenció de fer-la, t'estaves convidant tu mateix a la forca, sobretot si li foties els plans enlaire. Així que vai seguir la segestió de l'Eeteh i vai guillar tot dret cap als Turons Negres, avont sabia que el general no hi era gaire benvingut. La forca me la mereixia per la malesa que havia fet, era una traïció de cap a peus, però com que jo ja anava carregat de pecats em va semblar que no hi havia cap motiu perquè no en pogués afegir un atre a la llista i fotre el camp lluny del botxí. Els Turons Negres eren sagrats per als lakotes, però l'Eeteh deia que l'únic Gran Esperit que hi podia haver era el que destil·lava un vell ermità que feia whisky i vivia al barranc, i que allà seria avont em vindria a buscar.

Quan, cavalcant amb en *Ne Tongo*, vai arribar en aquell munt amagat de barraques ruïnoses descolorides i de tendes esparracades que hi han al final del barranc de Deadwood, a prop de rierols massa ràpids i poc fondos per baixar-hi en canoa però ideals per pescar-hi—fins i tot hi havia un tros de prat ben frondós al costat del rierol perquè en *Tongo* hi pasturés—, vai sapiguer que era a casa. Un lloc avont em podia treure les botes després d'un dia llarg. Era l'estació plujosa, o sigui que ens vem instal·lar tots dos en una cova còmoda als turons de sobre el rierol, vem fer fugir els ratpenats i vem esperar l'Eeteh.

Això va ser ja fa unes quantes estacions, abans que la cosa s'animés tant, quan no existia cap ciutat, només el barranc, i no hi havien ni saloons ni iglésies ni dones, ni tampoc or, res que trenqués la pau, només quatre fadrinots peluts, i un n'era el vell Zeb, que feia whisky a casa i el venia a deu penics el got a la saleta, l'únic quarto que tenia aquella cabana amb el terra de fang, a part d'un petit cobert adossat avont hi guardava la barreja en repòs i fermentada. En Zeb era l'únic paio del barranc que llavòrens produïa alguna cosa, els atres vivien la majoria del que caçaven i pescaven i de la fruita i la mica de verdures que feien créixer o que desenterraven. «La majoria d'aquests caps de fava no produeixen res, només lo que els hi surt pel forat del cul», deia en Zeb.

En Zeb venia d'un lloc de no sé avont del Riu Gran més avall d'avont veníem jo i mon pare. Potser no era blanc del tot. Va vindre a l'oest només amb aquells parracs vells, l'olla i els estris de coure, la gerra del suc fermentat de son pare, que barrejava en poals al porxo del radere, una porqueria pudenta que a en Zeb li agradava tant que li deia mama, a la cosa aquesta. En Zeb no era un home violent encara que diguessin que havia disparat a uns quants grillats prou atrevits per ficar-se amb la seva mama, i tenia un mastí ferotge

que es deia *Abaddon* i que hauria endrapat la cama d'una persona si en Zeb l'hi hagués deixat fer. En Zeb era un solitari que no enraonava gaire amb ningú i si enraonava semblava més aviat que grunyia com l'*Abaddon*, però estava orgullós del seu whisky com un violinista de la seva música. No li quedava cap de les dents de dalt, per això la mandíbula de baix, amb la barba blanca i les dents més grogues, li sortia per sota el nas com una dentadura trencada. Sempre anava coix com si tingués una pota més curta que l'altra. La seva clientela eren majoritàriament buscadors d'or amb poca fortuna, que perseguien somnis poc realistes com fan els jugadors. De fet, l'ofici de buscador d'or no el va tindre mai en gaire consideració perquè era una feina dura i molt empenyadora.

Tampoc eren legals, els buscadors d'or, però no n'hi havien gaires i els lakotes els toleraven pel whisky d'en Zeb. Els feia tornar bojos. De vegades els comerciants blancs els hi venien una potinga de whisky feta amb picadura negra, pebre vermell, gingebre i melassa, però en Zeb això no ho feia mai, i ells l'hi agraïen, especialment l'Eeteh. El nom senecer que li deien a l'Eeteh volia dir El-que-Cau-de-Morros, i ell sempre feia tot el que podia per fer honor al seu nom. Muntava un cavall pinto clapat que li havia donat la tribu. Feia un moviment de malucs peculiar que la tribu trobava divertit, però tot i així corria més que els altres cavalls que tenien. Per la manera còmica de trotar i pels seus colors clapejats, l'Eeteh li va posar de nom *Heyokha*, que en la llengua lakota vol dir Pallasso o Somiador del Tro.

Quan l'Eeteh em va vindre a trobar, em va portar les meves pells de búfal i les pipes i tot el que havia deixat enradere quan jo i en *Tongo* havíem guillat cames ajudeu-me. Vem tallar i polir unes posts i vem construir un tipi a prop del rierol, vem deixar la cova per als ratpenats i ens vem disposar a assaborir el beuratge d'en Zeb. L'Eeteh em va ex-

plicar que el germà renegat que havia posat el general Cul Dur en contra meu l'havien fet fora de la tribu, però això potser no era una bona cosa, perquè corria el rumor que ara feia d'explorador per al general.

Jo i l'Eeteh vem ajudar en Zeb a vendre el seu licor a la tribu a canvi de carn de búfal i del moresc i l'ordi que li feien falta per enriquir la barreja de whisky, i també a canvi de flassades, pells, cuiro, cordes, olles i pipes, i atres béns per comerciar amb els emigrants que passaven per allà. En Zeb compartia la carn amb mi i l'*Abaddon*, i li donava vi-nassa a en *Tongo*. La feina principal que teníem al barranc era fer el mandra tot el dia i deixà'ns-e caure cada nit a la taverna de la cabana d'en Zeb, o també fer-la petar amb l'Eeteh dintre el tipi, fumant les nostres pipes i compartint una gerra. El barranc era bastant tranquil, la cosa més semblant que podies tindre en aquest món a la divina Providència tal com se la imaginava la vídua Douglas.

Doncs bé, aquesta història té una pila d'anys i hi ha una pila de gent que hi surt i ja m'hai etivocat fent marrada i m'hai avançat a mi mateix, o sigui que deixeu-me que torni enradere i us parli de mi i del vell solitari Deadwood i el seu mosquet antic i aquella fatídica roca amb or a dintre, i després miraré d'explicar totes les atres coses. En Deadwood es deia igual que el barranc, però què va ser primer, si el seu nom o el del barranc, sempre és tema de debat. Ell diu que son pare, que era un caçador gavatxo del Canadà que només estava de pas, li va donar el seu nom cristià real, que és Edouard, però que sa mare, que era mig pawnee—en Deadwood és un mestís, però ¿qui no ho és?—no el sabia pronunciar bé. Atres diuen que ella li va canviar el nom expressament perquè considerava que tot el que el noi tenia entre orella i orella era com el que hi havia al fons del barranc, i tothom trobava que feia gràcia i li va quedar aquest nom. I això hauria pogut donar a atres la idea de com anomenar

aquell lloc, o així li agrada explicar-ho a ell perquè diu que això li dona preferència sobre qualsevol cosa que trobin per aquí, or o el que sigui.

En aquell precís moment, doncs, ell havia trobat la roca groga brillant, que de seguida que la vai veure vai sapiguer que ens portaria molta mala sort, i se li havia ficat dintre aquell cap mig buit que jo volia contractar un bon advocat i fotre-li la concessió. Per estar segur que això no passaria, va alçar l'arma, em va prendre el rifle i estava a punt de disparar-me mentre em desitjava que estigués en pau amb Jesús i amb tots els sants.

—Guarda el trasto aquest, Deadwood—li vai dir—. Ja sats que no sóc un buscador d'or.

—Mira, poder ho ets o poder no, no me la puc jugar. Vai néixer aquí, dingú més hi té drets, tot lo que hi ha aquí és meu.

—¿Que hai dit mai que no fos així?

En Deadwood es va limitar a arronsar les espatlles i a alçar el fusell. Em trobava en un mal pas i sabia que me n'havia d'empescar alguna de pressa, com hauria fet en Tom Sawyer.

—Escolta'm bé, Deadwood. Pots tirar pel dret i disparar-me, però no vull que tinguis un disgust i per això has de sapiguer que la roca aquesta l'hai posada jo, aquí. Ho hai fet per animar-te una mica, em sabia greu que estiguessis tan ensopit. No sé si n'hi han més i tant me fot, però si em dispaes no et podré ensenyar avont l'hai trobada. Em necessites, i no només per trobar or. Si jo no hi fos, ¿qui escoltaria les teves collonades?

—Entesos—va dir, clavant-me una ullada guenya i abaixant el fusell sense deixar d'apuntar-me—, ensenya-m'ho, però no provis cap martingala de les teves!

Al principi no tenia ni idea d'avont portar-lo, però em vai posar a caminar. Llavorens em va vindre al cap la cova

aquella dels ratpenats avont vivia quan havia arribat als Turons. Per sort, ja anàvem pel camí que hi pujava, però érem prou lluny perquè tingués temps de rumiar les estragèties, tal com en deia en Tom.

La manera com s'inflava la terra en aquella zona era un pèl estranya, com si alguna cosa des de dintre volgués sortir. Al col·lègit ens havien ensenyat les eres genial·lògiques. Llavòrens no els hi havia donat gaire crèdit, tot i que, quan la vídua havia dit que anaven en contra del Bon Llibre, havia pensat que sí que devien tindre algun interès. Al desert hi havia vist coses que despuntaven cap a fora, roques nues tallades pel vent en les formes més estranyes, però aquí els turons estaven recoberts de flors silvestres i d'arbres grossos, i estava ple de bestioles voladores i esmunyedisses, amb tot de racons foscos i humits que feien olor de secret. Com més costeruda era la pujada, més difícil se'ls hi feia als pins ponderosa arrelar, i això explicava tots aquells arbres mortificats que teníem a sota, encara que en Deadwood deia que havia sigut un huracà qui havia fet tot allò. Deia que a ell l'huracà l'havia enlairat i se l'havia endut al territori de Wyoming, i que amb totes les estampides de búfals que havia hagut d'esquivar i totes les colles de caçadors de cabelleres contra qui havia hagut de lluitar, havia trigat quasi dos anys i mig a tornar aquí.

—Aquí és avont vai picar la roca—vai dir quan vem arribar a la cova.

—Seu aquí i no t'escapis—va dir en Deadwood, com si pronunciés els meus pensaments per mi—. Si fuges, te perseguiré i te dispararé, encara que de veritat hi hagi or aquí dintre.

Vai encendre la pipa i em vai asseure en un sortint de granit que hi havia a terra, soscant les meves possibilitats. No sabia d'avont venia la roca aquella que havia trobat, però no venia de la cova, perquè allà dintre no hi ha-

via res, només terra i una catifa de caques de ratpenat, o sigui que si em quedava allà em feia falta una bona història, tot i que potser el faria sortir de polleguera i em dispararia igualment. Podia fugir—a en Deadwood el cap no li rutllava gaire bé i potser es despistaria i no se n'enrecordaria de perseguir-me—, però hauria hagut d'anar-me'n del barranc just ara que hi estava tan ben aclimatat, i potser hauria topat amb el general aquell i hauria acabat com els pobres santees a Minnysota.

De cop i volta, mentre encara rumiava en quin merder m'havia fotut, en Deadwood va començar a cridar i a xisclar a dintre la cova. Vai tindre por que no hagués trobat un ós, però va sortir ballant amb un sac de patates ben gros.

—Goita! Goita! Millor que l'or! Calés! Un fotimer de calés! I una atra cosa! Goita aquest relotge de butxaca, és d'or!

—Ja ho sé—vai dir, tot i que per mi tot allò era una novetat, igual que la roca. Resulta que jo no era l'única persona que s'havia entaforat en aquella cova—. Jo ja ho vai veure, tot això, però com que no era meu només vai agafar la roca. Vai pensar que devien ser lladres. I que valia més deixar-ho.

—Si són pispes, a hores d'ara ja deuen penjar a la forca. I, a més, del cau de la guineu, qui se n'aixeca ja no hi seu, que diuen. Per celebrar-ho, me compraré una bona gerra a can Zeb. I si me tragines el sac, te dixeré vindre amb mi.

Així ho vem fer, i a can Zeb en Deadwood no se'n va poder estar de fer el gallet ensenyant la roca a tots els dropos que hi havien a la cabana, que volien sapiguer com era que ell l'havia trobada i tots els atres no.

—L'hai trobada perquè jo, aquí, hi sóc des d'abans que el món fos món—va dir—i sabia avont estava amagada.

Li preguntaven si havia topat amb una veta, i ell mirava de reüll, abaixava els ulls cap al nas i deia «Sí, però no us ho diré», i de fet els hi estava diguent. Al cap d'uns quants tragos més, la veta aquella s'havia convertit en un filó d'or massís d'una milla de llargada i almenys cent brases de fondària, però que no la podien veure ni els forasters ni els principiants si no era que s'hi asseien a sobre. Pel preu d'una gerra, en Deadwood va enredar en Zeb que li dongués la seva armilla negra vella i pollosa només perquè així tindria una butxaqueta per entaforar-hi el rellotge. I anava diguent que el rellotge l'hi havien regalat els amos del Ferrocamí del Pacífic:

—Jo hi era per ensenyà'ls-hi com clavar les vies aquelles i me'l van dar com a agraïment.

—També deu vindre d'aquí, el tros d'or aquest que tant n'hai sentit a parlar—va dir en Zeb fent l'ullet als atres—. Segur que també els hi deus haver pispat.

—Poder sí, però no us ho diré—va dir en Deadwood, fent-se el misteriós, i tots van esclatar a riure.

En Deadwood no se'n podia estar mai, de fer el fatxenda. Li agradava explicar com havia ajudat el vell Daniel Boone, que s'havia perdut, a trobar el camí cap a Missouri, o com havia ensenyat a en Jim Bowie a fer servir el gavinet, i que amb proutes feines era una criatura quan havia anat amb el general Washington a fer mapes de les terres.

—El mèrit l'hi van dar a ell, però tota la feinada la vai fer jo.

Quan li vai dir que aquell gentilhome havia viscut al segle passat, va dir que potser hi havia anat amb un seu germà petit. Aquella mentidera de la Sarah Sod que en Tom sempre en parlava no li arribava ni a la sola de les sabates, a en Deadwood.

L'única persona que podia igualar-lo, mentida a mentida, era el meu amic lakota El-que-Cau-de-Morros. L'Eeteh era un gandul com jo amb molta tirada pel whisky d'en Zeb i una indiferència total pels costums estrictes de la seva tribu, que, segons explicava, eren quasi tan terribles com els de la sirvilització d'avont jo havia fotut el camp. Tenien un Gran Esperit que era més corcó que en Moisès i dicidia les coses bàsiques que podien fer i les que no, i normalment era que no. L'Eeteh deia que no en feia mai cas perquè no veia quin interès tenia, i per això havia rebut un munt de pallisses fins que el Coiot li havia ensenyat a fer-se el guillat. Ara tothom se n'enreia d'ell, sempre li feien bromes pesades, però ja no l'estomacava ningú.

No pots contradir Moisès i tota la tropa de sants sense rebre un gec d'hòsties o que se t'encomani la lepra, en canvi el Gran Esperit no hi podia intervindre, ell havia de conviure amb el Coiot i les seves malifetes. Això era més just. Jo no l'hai vist mai, però l'Eeteh diu que ha estat a l'infern amb aquella criatura foteta fent juguesques amb els morts, que l'ha ajudat a fer foc al fons del riu per poguer pescar peix cuit, i que ha passejat pel cel amb ell. Segons l'Eeteh, les estrelles allà dalt són com les pedres del riu, que hi has de passar per sobre saltant de l'una a l'atra. Fa més por que un riu, però, perquè si rellisques caus de ple en la nit tenebrosa i no pares de caure mai. La tribu no sap si creure-se'l o no, perquè igual que la gent de St. Petersburg, que viuen els seus propis disbarats, tenen por que tingui raó i per això

li deixen el seu espai i li fan una mica de cas. En Deadwood no tenia aquesta sort.

Per estar segur que no ficaria el nas en la seva reclamació, en Deadwood em va deixar al marge de les falòrnies que explicava, cosa que em vai prendre la mar de bé perquè no volia compartir el merder avont es fotria per culpa de la seva xerrameca. Els nostres veïns de sempre estaven acostumats als estirabots d'en Deadwood i normalment anaven tan borratxos amb la poció d'en Zeb que no calia patir, però al barranc hi havien arribat elements nous, més buscabregues, que no el coneixien. Alguns hi eren, aquella nit a la cabana d'en Zeb, i ja començaven a acostar-se a en Deadwood fent-se els simpàtics d'una manera sinistra. Semblava que potser seria un pèl més complicat sortir que no pas havia sigut entrar.

Llavòrens em vai arrenpenjar el fusell al braç com si tingués moltes ganes de disparar a algú perquè sí i vai dir que havíem de tornar al fort mentre encara hi hagués prouta llum per seguir el corriol de muntanya. Vai demanar a en Zeb una mica de pinso per a la pantera perquè no m'arrenqués el cap a mossegades quan arribés a casa. En Zeb estava eufòric perquè amb la seva vella armilla havia obtingut un guany inesperat i a dintre la bossa de pinso m'hi va ficar un parell de terrossos de sucre. En Deadwood s'ho estava passant d'allò més bé i no va ser fàcil fer-lo bellugar, però li vai dir que tingués present el que en Daniel Boone li havia dit una vegada, i això el va atabalar prou per fer-lo sortir radere meu trontollant amb la gerra en una mà i el sac de xarrellera a l'atra.

—¿Què és lo que me va dir? ¿Què me va dir, en Daniel Boone?

—Et va dir, Deadwood, en Daniel Boone et va dir que quan comencen a aparèixer masses forasters és hora d'arregregar els trastets i fotre el camp. Ara mateix en aquests

païos els hi has fet vindre salivera de tant ensenyà'ls-hi la roca aquesta teva, i ara la volen i semblen prou bèsties per provar de prendre-te-la com sigui. Crec que aquesta nit t'hauries de quedar amb mi. I esperar que no ens segueixin.

—Ni de conya m'enfilo per la muntanya, i menys per acabar dormiguent amb una pantera de merda!

—Molt bé, doncs queda't aquí i que et pelin. Has de sapiguer, però, que des d'aquí a les muntanyes fa baixada i que la meva pantera té coses millors per rosegat que un vell buscador d'or pudent.

Va donar un cop d'ull per sobre l'espallla. Hi havia tres d'aquells forasters drets al llindar de la porta, que ens miraven i parlaven entre ells. En Deadwood va treure el rellotge i els va observar una estona de reüll amb la seva mirada guenya.

—Apa doncs, som-hi—va dir.

Li vai agafar el sac de xarpellera i me'l vai posar a l'espallla i vem caminar cap a la seva cabana fins que vem quedar amagats dintre el bosc, ara ombrívol amb el sol que es perdia entre les branques, i llavòrens vai fer un tomb brusc cap al rierol i vem seguir el corrent de pressa fins al meu tipí, massa ràpid per a en Deadwood, que anava radere meu rondinant i queixant-se del reuma. A l'horabaixa hi ha una llum cremosa i trista que ho difumina tot i barreja pensaments i coses, el mateix que fan els records quan els deixem lliures. És l'hora del dia que penso més en la llunyana ciutat del riu avont vai créixer i en totes les coses que vai fer-hi i en la gent que hi vai conèixer, sobretot en Tom Sawyer, que sempre se li acudia una idea brillant per embrancà'ns-e en una nova i trepidant aventura. Quant de temps... Em semblava que feia cent anys o més i tot. Havien passat moltes coses terribles des de llavòrens, coses d'una maldat total. Era com si fer-se gran fos una cosa dolenta.

En Deadwood avançava fent tentines perquè anava trom-

pa i quan vem arribar al tipi esbufegava com un gos vell, per això el vai deixar al costat de la pila de llenya amb la gerra i el sac i me'n vai anar a donar a en *Tongo* el farratge d'en Zeb i també li vai parar la mà oberta amb els terrossos de sucre perquè els mossegués. Jo estava content de veure'l i ell estava content de veure'm a mi, movia el caparrot amunt i avall i ruflava com si m'ho volgués fer entendre.

El cavall me l'havia donat la tribu, a la mateixa època que m'havien donat la dona. Anaven en el mateix paquet. Amb el cavall m'hi avenia més. El cavall que tenia abans, en *Jackson*, havia estat amb mi des dels dies que treballàvem a la Pony Express, i si comptéssim els quilòmetres que havíem recorregut crec que havíem fet la volta al món cent vegades i almenys trenta a tota brida. Estava completament rebentat. Li havia posat el nom de *Jackson* per una illa del Riu Gran avont m'havia canviat la vida, quan jo i en Tom ens havíem embrancat en les nostres aventures cap a l'Oest, era un gran canvi i volia que quedés ben gravat. A en *Jackson* la tribu el van torrar i se'l van cruspí sencer, i van dir que per a ell era un gran honor. Quan vai posar el nom al nou cavall, l'Eeteh els hi va dir «*Ne Tongo*», i els hi va semblar bé i el van batejar donant-li uns copets a la gropa i a mi també em va semblar bé.

Aquell cavall era una gran aventura, i li vai posar de nom *Riu Gran*, pel riu que els lakotes anomenaven Aigua Gran, en honor a les grans aventures que jo i en Jim hi havíem passat feia anys. Quan en Tom i jo havíem fugit, ens havíem emportat en Jim amb nosatres a l'oest, però no ho hauríem hagut de fer. Quan ens van contractar com a genets a la Pony Express, no vem sapiguer què fer-ne, d'ell. La guerra encara no havia esclatat, i tot i que en Jim era un home lliure, els caçadors d'esclaus no sempre es fixaven en aquests detalls. A vegades havíem de fer veure que era EL NOSTRE esclau, i sempre havíem d'estar a l'aguait que no ens el fotessin. A

més, la Pony Express només contractava orfes blancs i magres com jo i en Tom, i encara que en Jim segur que també era orfe, no complia els altres requisits. El cap d'estació va dir que si volíem la feina ens en havíem de desempallegar, d'en Jim. Jo vaí dir que de cap manera el podíem deixar enradere tot solet i que ens havíem de buscar una altra feina. Però aquella gent ens pagaven cinquanta dòlars al mes, que eren més calés del que un tot sol es podia gastar, i per això en Tom va dir que no hi havia més remei i així és com el va vendre a una tribu de cherokees esclavistes. «Huck, és la millor cosa que podíem fer—em va dir en Tom quan ja estava tot dat i beneït—. En Jim està acostumat a ser un esclau i em penso que està més content quan li diuen què ha de fer. I a més, els indis són més com els de la seva raça». Sabia que en Tom segurament tenia raó, com gairebé sempre, però veient els ulls tristos d'en Jim aquell dia el cor se'm va enfonsar de tristor fins als talons de les botes. Li deia adéu amb la mà i ell em va mirar com si m'estigués fent una pregunta terrible, i llavors se'l van endur amb una soga al coll. Amb aquells diners en Tom va comprar botes de muntar noves de trinca.

Vai destapar l'obertura que feia de xumeneia del tipi i vai remenar el foc, i encabat vai baixar amb la canya al rierol per pescar alguna cosa per sopar. La mitja llum de l'horabaixa sempre va genial per pescar. Amb proutes feines m'hi havia posat que ja tenia un exemplar esplèndid de truita negra, llarga quasi com el braç, per acompanyar la mitja dotzena de peixets que aquell matí havia trobat a les xarxes que tenia calades, i que quan els havia tret de l'aigua alguns encara remenaven la cua fent una espècie d'adéu tràgic. Sé que no els hi acaba d'agradar, tot això, però trobo que és just que totes les criatures sacrifiquem la vida per alimentar altres criatures. Aviam, no és que frisi perquè se'm fotin els pumes de muntanya, però tampoc m'emprenyaria gaire amb ells si se'm cruspissin.